

Domov>Zakonodaja in sodna praksa>Pravo EU

Pravo EU

Evropska unija (EU) ima svoj lastni pravni sistem in svoje lastno pravo: temeljna pravila in načela so določena v ustanovnih pogodbah; EU lahko sprejme zakonodajne in druge pravne akte, ki jih morajo države članice spoštovati in uporabljati.

Pravo EU je pravno zavezujoče in javno dostopno v vseh [uradnih jezikih EU](#). Prek spletne strani [EUR-Lex](#) je mogoče dostopati do popolnih besedil pravnih dokumentov EU v vseh navedenih jezikih in iskati posamezne predpise.

Viri prava EU

Glavna vira prava EU sta **primarno** in **sekundarno pravo**.

Primarno pravo sestavljajo mednarodne pogodbe, ki določajo pravni okvir Evropske unije. Sekundarno pravo sestavljajo pravni akti, ki temeljijo na navedenih mednarodnih pogodbah, in sicer uredbe, direktive, sklepi in sporazumi. Poleg tega obstajajo tudi temeljna načela prava EU, [sodna praksa](#), ki jo je razvilo Sodišče EU, in [mednarodno pravo](#).

Posebnost predpisov EU je, da jih je mogoče neposredno izvrševati pred sodišči držav članic („neposredni učinek“) in da se lahko predpisi držav članic EU, ki so v nasprotju s pravom EU, štejejo za neveljavne („prevlada“ prava EU).

Primarno pravo EU (mednarodne pogodbe)

Primarno pravo se lahko šteje za vir prava EU z največjo pravno močjo. Je temelj pravnega reda EU in obsega zlasti naslednje [mednarodne pogodbe](#):

„ustanovne“ mednarodne pogodbe: [Pogodbo o Evropski uniji](#), [Pogodbo o delovanju Evropske unije](#) in

[Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo](#),

protokole in priloge k mednarodnim pogodbam, mednarodne pogodbe o pristopu držav članic k EU in druge mednarodne pogodbe.

Vse te mednarodne pogodbe določajo način delitve oblasti med Unijo in državami članicami, postopek sprejemanja odločitev, pristojnosti institucij EU in obseg njihovih dejavnosti na posameznem področju politike.

Zadnja sprememba primarnega prava EU je bila izvedena s sprejetjem [Lizbonske pogodbe](#), ki je začela veljati decembra 2009 (zgoraj navedene mednarodne pogodbe vsebujejo spremembe iz Lizbonske pogodbe).

Sekundarno pravo EU (zakonodaja, sporazumi itd.)

Sekundarno pravo sestavljajo t. i. pravni akti Unije in sporazumi.

Pravni akti Unije so zlasti pravni akti, navedeni v členu 288 [Pogodbe o delovanju EU](#): uredbe, direktive, sklepi, mnenja in priporočila. Poleg tega obstajajo tudi posebni pravni akti, ki temeljijo na prejšnjih pogodbah: na področju kazenskih zadev na primer še naprej veljajo „okvirni sklepi“ (sprejeti so bili pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, ko je imelo pravosodno in policijsko sodelovanje v kazenskih zadevah poseben položaj – več informacij je na voljo na naslednji spletni povezavi: [povzetki – kazenske zadeve do novembra 2009](#)). Pravno zavezujoči akti, sprejeti v zakonodajnem postopku (kot so uredbe, direktive in okvirni sklepi), se imenujejo tudi zakonodajni akti ali „zakonodaja“.

Sporazumi obsegajo: mednarodne sporazume ali konvencije, ki sta jih podpisali Skupnost ali Evropska unija in država ali organizacija, ki ni del EU, sporazume med državami članicami in medinstitucionalne sporazume, ki so jih sklenile posamezne institucije EU.

Povzetki zakonodaje in podrobnejše informacije

Poleg podatkovne zbirke [EUR-Lex](#), ki vsebuje popolna besedila vseh pravnih dokumentov EU, spletna stran [Povzetki zakonodaje EU](#) predstavlja glavne vidike zakonodaje EU v zgoščeni in uporabniku prijazni obliki. Vsebuje približno 3 000 povzetkov zakonodajnih aktov EU v obliki preglednic, razdeljenih po tematskih področjih politik, ki se ujemajo z [dejavnostmi EU](#). Tematska področja se raztezajo od kmetijstva do transporta ter predstavljajo obsežen in sodoben pregled zakonodaje EU. V podatkovni zbirki pa ni pravnih odločitev, ki so zanimive le kratek čas, kot so odločitve o dodelitvi sredstev.

Poleg tega podatkovna zbirka [EUR-Lex](#) vsebuje podatke o vseh predlogih zakonodajnih aktov v postopku odločanja v institucijah EU, [Europe Direct](#) dopolnjuje navedeno z uporabniku prijaznimi povzetki včasih precej dolgih zakonodajnih aktov EU s tehnično vsebino (odgovarja tudi na vprašanja državljanov v zvezi z EU).

Zadnja posodobitev: 18/01/2019

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.